

ТОРА ОР • ПАРШІ МІКЕЦ • МААМАР 13

כי אתה נרי ה' והוי"ה יגיה חשכי

Бо Ти — мій світильник, Гавая

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

likuteitorah.com/uk/torah-ohr/mikeitz/13/

1 כי אתה נרי ה' והוי"ה יגיה חשכי. להבין הכפל ב"פ [ב' פעמים] הוי"ה הא' הוי"ה והב' והוי"ה בתוספת וי"ו.

«Бо Ти — мій світильник, Ім'я Б-га (Гавая), і Гавая осяює мою темряву». [Потрібно] зрозуміти, чому Ім'я Б-га повторюється двічі: спочатку — «Гавая», а вдруге — «і Гавая», з доданою літерою вав.

הנה כתיב נר ה' נשמת אדם. פי' שנשמת אדם המלובשת בגוף הוא כחי' נר של שם הוי". לפי שכל הארבעה אותיות דשם הוי" מרומזות בנר.

Тепер написано: «Світильник Гаваї — душа людини». Це означає, що душа людини, облечена в тіло, є рівнем світильника Імені Гавая, адже в світильнику знаходять відповідність усі чотири літери Імені Гавая.

2 והיינו בארבעה דברים שבנר שהם השמן והפתילה וכי' גווי' אור נהורא אוכמא הנאחז בפתילה ונהורא חירורא למעלה ממנה.

Отже, у лампі є чотири складники: олія, гніт і два кольори світла — темне світло (неора хума), яке тримається за гніт, і біле світло (неора хівра), що підноситься над ним.

ולכן הנשמה קרויה נר שיש בה ג"כ ד' בחינות הללו שמן ופתילה וכי' גווי' אור המרומזות בד' אותיות הוי".

Тому душу називають лампою, адже вона також має ці чотири аспекти — олію, гніт і два кольори світла, — на які вказують чотири літери Імені Б-га (Гавая).

3 ולהבין ד' בחינות הללו בנשמה. וגם להבין ענין הנרות שהיו במקדש

[Ми маємо] зрозуміти ці чотири аспекти в душі, а також зрозуміти значення світильників, які були у Святилищі.

שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] וכי לאורה הוא צריך כו'. אלא עדות היא לכאי עולם שהשכינה שורה בישראל. וצ"ל למה הנרות דוקא עדות להשראת השכינה.

Про них наші благословенної пам'яті мудреці сказали: «Хіба Він потребує світла?» тощо. «Навпаки, це свідчення для всіх, хто приходить у світ, що Б-жественна присутність (Шехіна) перебуває серед Ізраїлю». І слід пояснити, чому саме світильники є свідченням про перебування Шехіни.

אך הענין הוא כי הנה אור המאיר הוא בשביל שנאחז האור בפתילה ומכלה אותה. אך הפתילה לבדה היתה כבה וכלה במהרה

Однак суть справи така: світло світить завдяки тому, що воно охоплює гніт і спалює його. Та сам гніт швидко згас би й згорів.

וגם לא היתה הארת האור טובה כ"כ [כל כך] רק ע"י השמן שהוא הגורם התחברות האור בפתילה.

I світло не сяяло б так добре; [воно світить так] лише завдяки олії, яка забезпечує поєднання світла з гнітом.

4 והוא הגורם להיות האור טוב ובהיר שע"י השמן נעשה גוון נהורא חיורא. וע"י הפתילה גוונא אוכמא.

I саме це робить світло добрим і яскравим: завдяки олії виникає білий відтінок світла, а завдяки гноту — темний.

וככל המשל הזה כך הוא בהתלכשות הנשמה בגוף ונה"ב [ונפש הבהמית] שאור הנאחז ונתלכש בנפש הבהמית הוא כמשל האור שנאחז בפתילה. כי הנה הנה"ב [הנפש הבהמית] נלקחה מבחי"ק"נ [קליפת נוגה] וכלולה מע"ס [מעשר ספירות] דנוגה שכל ומדות.

Як у всій цій притчі, так само відбувається і з облаченням душі в тіло й тваринну душу (нефеш габагаміт): світло, яке закріплюється в тваринній душі й облачається в неї, подібне до світла в притчі, яке закріплюється в гніті. Адже тваринна душа походить із рівня кліпат нога [оболонки, яку ще можна очистити й піднести] і включає десять сфер духовного прояву (сфірот) нога — інтелект і емоційні атрибути (мідот).

כי זלעוי"ז [זה לעומת זה] עשה. כמו שיש ע"ס [עשר ספירות] בנשמה היא נה"א [נפש האלקית] שהם בקדושה. כך יש עשר בחי"ב בנה"ב [בנפש הבהמית] שהן לגרמיה כו'. אשר שלט האדם באדם.

Адже [Б-г] створив це навпроти того. Так само як у душі, тобто нефеш елокіс, є десять сфірот, що належать до святості, так і в нефеш габагаміт є десять рівнів, які існують заради самих себе, тощо. «Коли людина панує над людиною».

5 ולאם מלאם יאמץ. וע"ס [ועשר ספירות] דנה"א [דנפש האלקית] נאחזות ומתלכשות בע"ס [בעשר ספירות] דנה"ב

[דנפש הבהמית] שהן לעומת זה. והכוונה הוא בכדי להפך נה"ב [נפש הבהמית] ולכלות אותה באור הנשמה.

«I один народ буде сильнішим за інший народ». Десять сфер духовного прояву (сфірот) Б-жественної душі (нефеш елокіс) охоплюють і облачаються в десять сфірот тваринної душі (нефеш габагаміт), які є їхніми відповідниками. Мета полягає в тому, щоб перетворити тваринну душу й поглинути її світлом душі.

ולהיות אתכפייא ואתהפכא כו' דוגמת כליון הפתילה באור הנאחז בה. וכמו שהפתילה עצמה נהפכת לאור ואש. כך נה"ב [נפש הבהמית] עצמה היא אתהפכא כו':

I [мета полягає в тому,] щоб відбувалися іскаф'я (підкорення) та ісхапха (перетворення) тощо, подібно до поглинання г'нота світлом, що охопило його. I так само, як сам г'ніт перетворюється на світло й вогонь, сама тваринна душа проходить перетворення (ісхапха) тощо.

6 אך להבין ענין זה כיצד תהיה התהפכות נה"ב [נפש הבהמית] החיונית להיות עולה במדרגה גדולה כ"כ [כל כך] להיות ממנה אור וגילוי אלקות.

Але [потрібно] зрозуміти: як може відбутися перетворення життєдайної тваринної душі (не-феш габагаміт), щоб вона піднялася на такий високий рівень, що з неї виходитимуть світло й розкриття Б-жественності?

הנה כתיב ארוממך אלקי המלך. ויש בזה ב' פירושים הא' ארוממך ממטלמ"ע [ממטה למעלה] והב' ארוממך היינו להיות המשכת הרוממות מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה].

Ось написано: «Звеличуватиму Тебе, Б-же мій, Царю». Це можна тлумачити двома способами: перший — «Звеличуватиму Тебе» знизу вгору; другий — «Звеличуватиму Тебе» означає, що велич притягується згори донизу.

7 וביאור הענין כי הנה פ"י אלקי מלשון אלי הארץ שהוא לי [לשון] כח שזה אמר דהע"ה [דוד המלך עליו השלום] בעבור כללות העולם

Пояснення цього таке: слово «Елокай» («мій Б-г») походить від вислову «могутні (ейлей) землі», який означає силу. Це сказав цар Давид, мир йому, про світ загалом.

שהכח והחיות הנמשך בהם מאוא"ס [מאור אין סוף] ב"ה הממכ"ע [הממלא כל עלמין] הוא בבחי' המלך שלהיותו מלך על כל העולם הם חיים וקיימים ונתהוו מאין לי'ש מבחי' זו דמלכותו ית'.

[Він мав на увазі], що сила й життєва сила (хают), які вливаються в них із Нескінченного світла (Ор Ейн Соф), хай буде благословенний Він, що наповнює всі світи (мемале коль альмін), належать до рівня «Царя»: оскільки Він — Цар усього світу, вони живуть і існують, і постали з нічого в буття завдяки цьому рівню Його царювання (Малхут), хай буде Він благословенний.

8 ונודע שהמלוכה והממשלה שבמלך אינה רק בחי' הארה והתפשטות לזולתו ואינו נוגע למלך עצמו כמו שאר מעלות ומדות שבו שהוא חכם כו'.

Відомо, що царювання та владарювання царя — це лише рівень / аспект (бхіна) саяйва й поширення назовні, до інших, і воно не стосується самого царя, як стосуються його інші достоїнства та якості — наприклад, те, що він мудрий тощо.

וזהו מלכותך מכ"ע [מלכות כל עולמים]. שהתהוות כל עולמים עליונים ותחתונים והכח והחיות המלוכש בהן ומהוה אותן נמשך מבחי' מדת מלכותך שהוא ענין מהות המלוכה והממשלה ולא ממהות המלך עצמו רק מבחי' מלכותו כו'.

Це [і є значення слів]: «Твоє царювання — царювання всіх світів»: виникнення всіх світів — вищих і нижчих, а також сила й життєва сила (хают), вбрані в них і ті, що приводять їх до буття, походять з рівня атрибуту «Твого царювання» (Малхут) — сутності царювання та владарювання, — а не із самої сутності Царя, а лише з рівня Його царювання тощо.

9 והנה להיות התפשטות אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בבחי' מלכותו ית' היו כמה צמצומים. וכמ"ש להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו.

А тепер: щоб Нескінченне світло (Ор Ейн Соф), благословенний Він, могло поширитися на рівень Його царювання (Малхут), благословенний Він, знадобилося кілька скорочень (цимцумім), як сказано: «Щоб сповістити синам людським про Його могутні діяння і про славу величі Його царювання».

גבורותיו הן הן הצמצומים להיות כבוד הדר מלכותו. ואין זה אלא בחי' זיו להיות כבוד והדר. וכמאמר בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] בחי' שם בלבד.

«Його могутні діяння» (гвуротав) — це саме цимцумім, завдяки яким постає «слава величі Його царювання». Це не що інше, як рівень саяйва (зив), що становить славу й велич, — як у вислові: «Благословенне Ім'я слави Його царювання навіки-віків»: лише рівень самого Імені.

ואי לזאת ארוממך שע"ז יבא לקיום ואהבת את ה' אלקיך הוא אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש בכל לכבך בשני יצריך שע"ז אתכפייא כו' שלא יהי' [יהיה] חפץ ורצון אחר זולתו וכמ"ש מי לי בשמים וכו'.

Тому: «Я звеличу Тебе» — завдяки цьому приходять до виконання заповіді «Люби Гаваю, свого Б-га», тобто самого Нескінченного світла, благословенний Він, — «усім своїм серцем», обома своїми нахилами; адже завдяки цьому відбувається підкорення (іскаф'я) тощо, і людина не має жодного бажання чи волі, окрім Нього, як сказано: «Кого маю я на небесах...» тощо.

וזהו ארוממך ממטה למעלה. (ועי' [ועיין] בזהר וארא דכ"ח סוף ע"ב) וגם ארוממך המשכת הרוממוי מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה].

Це і є «Я звеличу Тебе» — від низу догори. (Див. Зогар, Ваера, кінець 28b.) А «Я звеличу Тебе» означає також низведення величі згори донизу.

והענין כי הנה פעם אומרים יחיד חי העולמים מלך ופעם אומרים מלך יחיד חי העולמים.

Пояснення: іноді ми промовляємо: «Єдиний, Життя світів, Цар», а іноді: «Цар, Єдиний, Життя світів».

ופי' כי יחיד חי העולמים מלך היינו שהוא יחיד ומיוחד לבדו ית' וקדוש ומוכדל כו'.

Значення вислову «Єдиний, Життя світів, Цар» таке: Він єдиний і особливий, лише Він, благословенний Він, святий і відокремлений тощо.

10 וחי העולמים הוא ע"י כמה צמצומים להיות בבחינת מלך לעולם שע"י ארוממך מלמעלה למטה כו'

І «Життя світів» постає завдяки кільком скороченням (цимцумім), щоб Він був на рівні Царя щодо світу; і завдяки цьому — «Я звеличу Тебе» згори донизу тощо.

ומלך יחיד חי העולמים היינו שלהיות חי העולמים הוא מתצמצם בבחי' מלך ובחינת מלך זה הגם שהוא בחי' אחרונה לגבי א"ס ב"ה עצמו מ"מ הוא בבחי' יחיד ומיוחד קדוש ומוכדל כו' לגבי התהוות עלמין

А «Цар, Єдиний, Життя світів» означає, що, аби бути Життям світів, Він скорочує Себе до рівня Царя; і цей рівень Царя, хоч і є останнім рівнем щодо Самого Нескінченного (Ейн Соф), благословенний Він, усе ж перебуває в категорії Єдиного й Особливого, святого й відокремленого тощо — стосовно постання світів.

ואי לזאת נמשך בחינת מלכותו לבחי' יחיד חי העולמים להיות התלבשות מלך יחיד קדוש ומוכדל כו' בבחינת עלמין והיינו בעוה"ז הגשמי דוקא כי נעוץ תחלתן בסופן דייקא.

Тому рівень Його царювання (Малхут) простягається до рівня «Єдиного, Життя світів», щоб Цар — єдиний, святий і відокремлений тощо — облачався в рівень світів; а це відбувається саме в цьому фізичному світі, бо «початок їхній уклінений у кінець їхній» — саме так.

11 וזהו והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום כו' היום לעשותם כי הוא המשכת אור א"ס ב"ה ממש

מצוך מלשון התקשרות

Це і є [значення слів]: «І нехай ці слова, які Я заповідаю тобі сьогодні, будуть...» тощо; «сьогодні, щоб виконувати їх» — адже це є низведення самого Нескінченного світла (Ор Ейн Соф), благословенний Він; «заповідаю тобі» (метцавеха) — у значенні зв'язку.

בכח"י היום לעשותם דוקא שהוא בעולם הזה עולם המעשה ולא בעולמות עליונים שהם ע"י השתלשלות בירידת סתר המדרגות מעילה לעלול כו' ורחוקים מאור א"ס ב"ה ממש.

[Це відбувається] саме на рівні «сьогодні, щоб виконувати їх», тобто в цьому світі, світі дії, а не у вищих світах, які виникають через ланцюг послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут), через спадання прихованими рівнями від причини до наслідку тощо, і далекі від самого Ор Ейн Соф, благословенний Він.

משא"כ בסוף מעשה מתגלה אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש שלא כדרך ירידת והשתלשלות העולמות אלא כמשל האור הנאחז בפתילה שקודם שנאחז בפתילה אינו עולה בשם אור כלל.

Інакше — наприкінці дії: там розкривається сам Ор Ейн Соф, благословенний Він, не шляхом спадання й послідовного розгортання світів, а подібно до світла, яке займається на гноті: перш ніж воно займеться на гноті, воно взагалі не вважається світлом.

12 וע"י התאחוותו בדבר גשמי נתהווה גילוי אור. אך אור זה צריך להמשיך על ידי עבודת האדם ורוח

אייתי רוח ואמשיך רוח. אם ישים אליו לכו רוחו ונשמתו אליו יאסוף.

Завдяки тому, що воно тримається за матеріальний предмет, виникає розкриття світла. Але це світло потрібно низвести завдяки служінню людини, і «дух приводить дух і низводить дух». «Якщо він зверне до Нього своє серце, то збере до Нього свій дух і душу».

13 וזהו ענין הדלקת הנרות להדליק ולהמשיך האור שיהא נאחז בפתילה. וזהו קרוב ה' לכל קראיו לכל

אשר יקראהו באמת.

У цьому полягає значення запалювання світильників: запалити й притягнути світло вниз, щоб воно втрималося на гноті. І це [значення] слів: «Ім'я Б-га (Гавая) близьке до всіх, хто кличе Його, до всіх, хто кличе Його в істині».

דהיינו להיות אמת ה' לעולם. ואמתות ה' הוא שמעלה ומטה שוים לפניו ית' כחשיכ' [כחשיכה] כאורה

Тобто щоб у світі (ле-олам) була «істина Гаваї». Істина Гаваї полягає в тому, що верхнє й нижнє рівні перед Ним, благословенним, — «як темрява, так і світло».

וסדר ההשתלשלות הוא רק בערכנו ובערך כל העולמות הברואים מאין ליש שלא יבטלו במציאות ונקי כדמותנו דמות כבוד ה'. אבל בצלמנו בצלם אלקים היינו אמתות יחודו יתברך בעליונים ובתחתונים כשוה.

Порядок ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут) стосується лише нас і всіх світів, створених із небуття в буття, щоб вони не втратили свого існування; і це називається «за нашою подобою», «подоба слави Гавай». А «за нашим образом», «образ Б-га» — це істина Його єдності, благословенний Він, однаковою мірою у вищих і нижчих світах.

14 וכיצד נמשך אמת ה' לעולם אמר הכתוב כי גבר עלינו חסדו. מחמת תגבורת חסד ואור עליון יותר מערך השתלשלות.

Як же «істина Імені Б-га (Гавая)» притягується у світ? Писання каже: «Бо Його милість взяла гору над нами» — завдяки сплеску вищої милості (Хесед) і світла, що виходять за межі міри ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут).

והיינו ע"י נה"ב [נפש הבהמית] כד אתהפכא ואתכפייא כי נה"ב [נפש הבהמית] הגם שלמטה בעוה"ז היא במדרגה שפלה מ"מ שרשה ומקורה העליון היא הגבה למעלה במאד

Це відбувається завдяки тваринній душі (нефеш габагаміт), коли вона перетворюється й підкорюється (ітгапха та іткаф'я). Адже хоча внизу, у цьому світі, тваринна душа перебуває на низькому рівні, її корінь і вище джерело все ж дуже високо.

שהיא מבחי' לפני מלך מלך. וכמ"ש במ"א מענין המאכל שעליו יחיה האדם מפני ששרשו ממקום גבוה כו'.

Адже її корінь — на рівні «до того, як зацарював будь-який цар», як пояснюється в іншому місці щодо їжі, якою живиться людина: її корінь походить із високого місця тощо.

ולכך ע"י התהפכות נה"ב [נפש הבהמית] בהתגברות הטוב על הרע מעורר כך למעלה בשרשה תגבורת אור וחסד עליון להיות גילוי אמת ה' לעולם אמתות ה' ממש.

Тому, коли тваринна душа перетворюється і добро бере гору над злом, це пробуджує відповідно вгорі, у її корені, сплеск світла й вищої милості, щоб у світі розкрилося «істина Гавая» — сама істина Гавая.

(והוא בחי' חסד עליון הממתיק הגבורות. פי' דהרי מבואר לעיל שכדי להיות התפשטות האור בבחי' מל' הוא ע"י גבורות וצמצומים כמ"ש להודיע לבני האדם גבורותיו כו').

(Це рівень вищої милості, що підсолоджує гвурот (стримувальні сили). Адже, як пояснювалося вище, поширення світла на рівень царювання (Малхут) відбувається завдяки гвурот і скороченням (цимцумім), як сказано: «Щоб сповістити синам людським про Його могутні діяння (гвуротав)» тощо.

אבל בחי' כי אתה נרי הוי' הוא בחי' כי גבר עלינו חסדו להיות תוספת אור בלי צמצומים כו'. ונק' בחי'

מיתוק זה יחוד קובה"ו [קודשא בריך הוא ושכינתיה] כמ"ש בתניא פמ"א [פרק מ"א / פרשה מ"א] בהג"ה [בהגהה]

Але рівень «Бо Ти — моя лампа, Гавая» — це рівень «Бо Його милість взяла гору над нами»: він приносить додаткове світло без скорочень тощо. Це підсолодження називається єднанням Святого, благословенного Він (Кудша бріх ху), і Його Б-жественної присутності (Шехіні), як пояснюється в примітці до 41-го розділу Танія.)

אך הנה כמו במשל אור הנר הנ"ל שע"י כליון הפתילה לבדה אינה מאיר כ"כ [כל כך] כ"א ע"י השמן.

Однак, як у наведеному вище прикладі світла лампи: саме лише згоряння ґнота не дає їй світити так яскраво; світло з'являється завдяки олії.

כך צ"ל בחי' שמן בעבודת האדם בהתלבשות הנשמה בגוף. והוא ענין שמן משחת קדש ורומז על התורה

Так само в служінні людини, коли душа перебуває в тілі, має бути рівень олії. Це «священна олія помазання» (шемен мішхат кодеш), і вона натякає на Тору.

כי קדש הוא בבחי' חכמה ואורייתא מחכמה נפקת והשמן היא פנימיות החיות שבכל הדברים שמוציאים מהן השמן.

Адже «святе» (кодеш) належить до рівня мудрості (Хохма), а «Тора походить від Хохми». А олія — це внутрішній вимір (пніміют) життєвої сили (хают) у всіх речах, з яких добувають олію.

15 ולכן בכל הדברים יש שמן ואפי' [ואפילו] באבנים כי כולם בחכמה עשית ויש בכולם פנימיות החיות בבחי' שמן.

Тому олія є в усьому, навіть у камінні, адже «Ти створив усе мудрістю (Хохма)», і в усьому є внутрішній вимір (пніміют) життєвої сили (хают), на рівні олії.

והשמן הנמשך מקדש שהיא ח"ע [חכמה עילאה] היא ג"כ המתלבשת אפי" [אפילו] בדברים גשמיים כמו זרעים מועד כו'.

А олія, що походить зі «святого» (кодеш), тобто з Вищої Хохми, — це також те, що облачається навіть у матеріальні речі, як-от Зераїм (землеробство) [i] Моед (свята) тощо.

16 ושמן זה הוא הגורם הארה רבה להיות האור טוב להאיר. והיינו להיות גלוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בנפש האדם בגלוי ממש כאלו רואה כו'

Саме ця олія викликає велике осяяння, завдяки якому світло добре сяє. Тобто вона спричиняє розкриття Нескінченного світла (Or Eйн Соф), благословенний Він, у душі людини — справжнє розкриття, наче людина бачить тощо.

ולא בדמיונות הנולדים מן המחשבה לבדה שהן חולפות ועוברות ואינן קבועות בנפש באמת לאמתו רק שיהא הגלוי בלב באמת לאמתו קבוע ותקוע בחיזוק כיתד שלא תמוט להיות נגדו תמיד

Не йдеться про уявні образи, народжені самою думкою, які минають і зникають, не закріплюючись у душі в абсолютній істині; натомість розкриття має бути в серці — справжнє, закріплене й міцно вкорінене, мов кілок, який не зрушити, щоб воно завжди було перед людиною.

וגלוי זה הוא להיות יראת ה' על פניו יראה עלאה בבחי' בטול ממש הנרמזת באות יו"ד של שם הוי' כנודע כי שם הוי' הוא דחילו ורחימו רחימו ודחילו.

Це розкриття має привести до того, щоб «трепет перед Б-гом» був «на його обличчі»: до вищого трепету (іра ілаа), рівня справжнього самоусунення (бітуль), на який натякає літера йод Імені Б-га (Гавая). Адже, як відомо, Ім'я Б-га — це трепет і любов, любов і трепет (дехілу у-рехіму, рехіму у-дехілу [трепет і любов, любов і трепет]).

נמצא שאות יו"ד הרומזת לחכמה הוא בחי' דחילו שהיא בחי' יראה עלאה אם אין חכמה אין יראה. לכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] מה להלן באימה וביראה אף כאן כו'.

Отже, літера йод, що натякає на мудрість (Хохма), відповідає трепету (дехілу), тобто вищому трепету: «Якщо немає Хохми, немає й трепету». Тому наші мудреці, благословенної пам'яті, сказали: «Як там — зі страхом і трепетом, так і тут» тощо.

17 והיינו מפני התלבשות ח"ע [חכמה עילאה] ששם שורה ומתגלה אוא"ס [אור אין סוף] כ"ה ממש בבחי' בטול אפי' [אפילו] בדברים גשמיים הנאמרים בתורה אשר לפנינו.

Це завдяки облаченню вищої мудрості (Хохма), де перебуває й розкривається саме Нескінченне світло (Ор Ейн Соф), благословенний Він, у стані самоусунення (бітуль) — навіть у матеріальних питаннях, про які йдеться в Торі, що перед нами.

והלכה זו היא דבר ה' ממש. וכן האדם כשעוסק בתורה דבר ה' ממש ורוח פיו מדבר בו.

I ця галаха — саме слово Б-га. Так само, коли людина займається Торою, [це] саме слово Б-га, і подих Його уст промовляє в ній.

18 וכמ"ש ודברי אשר שמתי בפ"ך ועז"נ [ועל זה נאמר] ודברת במ' להיות המשכ' חכמה ויראה עילאה במ' בד"ת [בדברי תורה].

Як написано: «I слова Мої, які Я вклав у твої уста»; і про це сказано: «I говоритимеш про них (бам)», — щоб у них (бам), тобто у словах Тори, низводилися мудрість (Хохма) і вищий трепет.

ומזה נמשך תפלת י"ח בלחש ובחשאי בחי' שמן שהוא בחי' בטול. ועז"נ רומזים כריעות והשתחוואות שבתפלה שהם המשכות הבטול.

Звідси походить молитва Шмоне-Есре, яку промовляють пошепки й тихо, — рівень (бхіна) олії, що є рівнем самоусунення (бітуль). На це вказують уклони й доземні поклони під час молитви, які низводять самоусунення.

19 ולכן כתיב בעמדם תרפינה כנפיהם בבחי' לחש וחשאי. ויראה הנרמזת בה"א [באות ה"א] אחרונה של שם הוי' היא יראה תתאה שלא למרוד בממה"מ [במלך מלכי המלכים] הקב"ה ולא למרות עיני כבודו. והוא בחי' הפתילה ששולט בה אור האש להפך ולכלות אותה.

Тому сказано: «Коли вони стояли, вони опускали свої крила» — аспект (бхіна) шепоту й мовчання. А трепет, на який вказує остання літера гей Імені Б-га (Гавая), — це нижній трепет (іра татаа): не повставати проти Царя над царями царів — Святого, благословенний Він (Кудша бріх ху), — і не зневажати очей Його слави. Це бхіна гнота, над яким панує світло вогню, щоб перетворити й спалити його до кінця.

20 וְכִי גֹוְנִי אֹר הֵם כִּ"פ [ב' פעמים] רְחִימוּ שְׁבַשֵּׁם הוּי כִי וְאֶהְבֵּת בְּגִימַט' [בְּגִימַטְרִיא] כִּ"פ [ב' פעמים] אֹר הֵינִי
הָאֶהְבָּה הַרְמוּזָה בְּה' רֵאשׁוֹנָה שֶׁל הוּי הִיא בְּחִי אֶה"ר [אֶהְבָּה רַבָּה] הַבָּאָה מִלְמַעְלָה אֶהְבָּה בְּתַעֲנוּגִים שֶׁהִיא
בְּחִי מִתְנָה כּו'.

Два кольори світла — це два [згадування про] любов (peximú) в Імені Б-га (Гавая), адже веаав-
та («і любитимеш») за гематрією дорівнює подвійному ор («світло»). Тобто любов, на яку вка-
зує перша гей Імені Гавая, — це рівень великої любові (агава раба), що приходить згори, «лю-
бові в насолодах», — рівень дару тощо.

וְהִיא בְּחִי נְהוּרָא חִיּוּרָא וְאֶהְבָּה הַרְמוּזָה בּוּי"ו שֶׁל שֵׁם הוּי הִיא הָאֶהְבָּה הַנּוֹלָדָה בְּנֶפֶשׁ הַמִּשְׁכֶּלֶת
וּמִתְכַּוֶּנֶת בְּגִדּוּלֵת אִ"ס כִּ"ה וְהִיא בְּחִי נְהוּרָא אוֹכְמָא הַקְּרוּבָה אֶל הַפְּתִילָה וּמִתְאַחֶזֶת בְּה':

Це рівень білого світла (неора хівра). А любов, на яку вказує вав Імені Гавая, — це любов, що
народжується в душі, яка осягає й споглядає велич Нескінченного (Ейн Соф), благословен-
ний Він; це рівень темного світла (неора ухма), яке близьке до гнота й тримається за нього.

21 וְזֶהוּ כִי אֶתָּה נְרִי הוּי שְׁבַחִי הוּי הִיא בְּבַחִי נֵר בְּשֶׁמֶן וּפְתִילָה. וְכִי גֹוְנִי אֹר הַרְמוּזוֹת בְּד' אוֹתִיּוֹת שֶׁל
הוּי נַעֲשֶׂה נְרִי שְׁמַתְלֶבֶשׁ בְּנֵר הוּי נִשְׁמַת אָדָם כְּנִ"ל:

Ось [що означають слова]: «Бо Ти — мій світильник, Гавая»: рівень Імені Б-га (Гавая) відповід-
ає рівню світильника з олією та гнотом; разом із двома відтінками світла, на які натякають
чотири літери Гаваї, [він] стає «моїм світильником», убираючись у «світильник Гаваї — душу
людини», як пояснено вище.

22 וְהוּי"ה יִגִּיה חֲשָׁכִי. וְהוּי בְּתוֹסַפֶּת וּי"ו רֹמֶזֶת עַל בְּחִי הוּי בְּיֹתֵר עֲלִיוֹנָה. וְכַמִּי"שׁ הוּי"ה הוּי"ה אֶל
רְחוּם וְחֲנוּן כּו'.

«I Гавая осяває мою темряву». Вислів «i Гавая» з доданою літерою вав натякає на ще вищий
рівень Імені Гавая, як написано: «Гавая, Гавая, Б-г, милосердний і милостивий» тощо.

וּפְסִיק טַעְמָא בְּגוּי"הוּ שִׁישׁ ב' בְּחִי הוּי. וְהַעֲנִין כִּי פַעַם כְּתִיב הוּי רְחוּם וְחֲנוּן וּפַעַם כְּתִיב חֲנוּן וּרְחוּם
הוּי.

Між ними стоїть знак кантиляції (песік), адже є два рівні Гавая. Пояснення таке: в одному
місці написано: «Гавая, милосердний і милостивий», а в іншому — «Милостивий і милосер-
дний — Гавая».

23 ופי' הוי' רחום וחנן שכדי להיות התגלות מדות רחום וחנן מאוא"ס [מאור אין סוף] ב"ה דלאו מכל אלין מדות איהו כלל. הוצרך להיות בחי' הוי' שהוא צמצום והתפשטות המשכה והתפשטות.

Значення слів «Ім'я Б-га (Гавая), милосердний і милостивий» полягає в тому, що для розкриття атрибутів милосердя й милості з Нескінченного світла (Ор Ейн Соф), благословенний Він, адже «Він зовсім не належить до жодного з цих атрибутів», необхідний був рівень Гаваї, що є скороченням і розширенням, притягуванням вниз і розширенням.

אך פי' חנן ורחום הוי' היינו שמבחי' חנן ורחום דהיינו מפני כי חפץ חסד הוא נמשך בחי' הוי' שהוא צמצום והתפשטות כו' שבסדר ההשתלשלות

Але значення слів «Милостивий і милосердний — Гавая» полягає в тому, що з рівня «милостивий і милосердний», тобто тому, що «Він бажає милості», притягується вниз рівень Гаваї, який є скороченням і розширенням тощо, у межах порядку ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут).

משא"כ הוי' שקודם רחום וחנן היא ההוי' שלמעלה מגדר ההשתלשלות.

На відміну від цього, Гавая, що стоїть перед словами «милосердний і милостивий», — це Гавая, яка перебуває над межами ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз.

ושם נעשה ג"כ בחי' הוי' שהוא צמצום והתפשטות [והתפשטות] כו' כדי להמשיך מדת רחום וחנן בהוי' שבסדר ההשתלשלות.

І там також виникає рівень Гаваї, що є скороченням і розширенням тощо, аби притягнути атрибут «милосердний і милостивий» до Гаваї, яка перебуває в межах порядку ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз.

(ועמ"ש ע"פ ואתחנן אל הוי' וע"פ וירא ישראל את ה' הגדולה כו' מענין ב' שמות הוי':)

(Див. також пояснення до вірша «І я благав Гаваю» та до вірша «Ізраїль побачив велику руку» тощо — про два Імені Гавая.)

24 והנה בדורות הראשונים כמו בנביאים ושופטים מצינו דור שכולו זכאי או כולו חייב. ומי שהיה זכאי הי' [היה] זכאי במדרגת צדיק גדול או נביא ומי שהיה חייב היה רשע גמור ועי"ז לא היו ממוצעים.

І ось, у ранніх поколіннях, як-от у [часи] пророків і суддів, ми знаходимо покоління, цілком праведне або цілком винне. Той, хто був праведним, був праведним на рівні великого цадика (праведника) або пророка, а той, хто був винним, був цілковитим нечестивцем; тому не було проміжних.

אך דורות האחרונים דור אחר דור אין בהם רשעים כ"כ [כל כך] ולא צדיקים כ"כ [כל כך] טובים.

Але в пізніших поколіннях, покоління за поколінням, немає ані таких нечестивців, ані таких добрих цадиків.

25 והענין שבדורות הראשונים [הראשונים] היו נשמות עליונות ממדרגות גבוהות ומצד נשמתם בעצמם היו יכולים לשלוט על הרע שבנפשם ומיד כשיתבונן בגדולת א"ס ב"ה יגיע אליו היראה כו' רק רשע גמור שמגביר הרע שבנפשו בשאט נפש.

Суть полягає в тому, що в ранніх поколіннях були душі піднесеного рівня, з високих ступенів; завдяки самим своїм душам вони могли панувати над злом у своїй душі. Щойно людина замислювалася над величчю Нескінченного (Ейн Соф), благословенний Він, до неї приходив трепет тощо, — за винятком цілковито нечестивої людини, яка з цілковитою зневагою посилювала зло у своїй душі.

אבל דורות האחרונים עיקבא דמשיחא בחי עקביים אין כח כנשמתם עצמם לשלוט על הרע וצריך יגיעה רבה יגיעת נפש ויגיעת בשר.

Але пізніші покоління — «п'яти Машіаха» (іквеса ді-Мешіах), рівень п'ят, — не мають у самих своїх душах сили панувати над злом, і їм потрібна велика праця: праця душі й праця тіла.

26 וזהו והוי"ה יגיה חשכי היינו בחי חשך שבדורות אחרונים. כי דהע"ה [דוד המלך עליו השלום] אמר זה בעד כללות ישראל שיש בהם בחי חשך בדורות אחרונים עיקבא דמשיחא

Це [значення слів]: «Ім'я Б-га (Гавая) осяює мою темряву» — йдеться про аспект темряви в пізніших поколіннях. Адже цар Давид, мир йому, сказав це від імені всього Ізраїлю, серед якого в пізніших поколіннях, у часи «п'ят Машіаха», є аспект темряви.

שאין אתה נרי הוי"ה כלומר שאין נר הוי"ה נשמת אדם מ"מ והוי"ה היא בחי הוי"ה עליונה שלמעלה מההשתלשלות יגיה חשכי ולמענו למענו יעשה כי חפץ חסד הוא באתעדל"ע [באתערותא דלעילא] בלי אתעדל"ת [אתערותא דלתתא]:

[Тоді] немає «Ти — мій світильник, Гавая»; тобто немає «світильника Гавая — душі людини». Проте «і Гавая» — рівень вищої Гаваї, що перебуває вище за ланцюг послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут), — «осяює мою темряву», і «заради Себе, заради Себе Він діятиме», бо «Він прагне милості», через пробудження згори (ітарута делейла), без пробудження знизу (ітарута делетата).

27 וזהו ענין נס דחנוכה שנכנסו יונים להיכל. היכל הוא בחי' מחי' ה"י כ"ל בגימטריא נש"ב [ני שערי בינה].

У цьому й полягає зміст ханукального чуда: греки увійшли до Святилища (Гейхаль). Гейхаль — це рівень розуму: [його літери —] гей-йуд [i] каф-ламед, а за гематрією — п'ятдесят воріт розуміння (Біни).

והיונים הנ"ל הם בחי' חכמה דקליפה חכמות חיצוניות כמו פילסופיא. שבזמן ההוא היו פילסופים המכחישי [המכחישים] בנבואה.

Ці греки — це рівень мудрості (Хохма) оболонки (кліпи): зовнішні мудрування, як-от філософія. Адже в той час були філософи, які заперечували пророцтво.

28 ולכן טמאו כל השמנים של בחי' חכמה שבקדושה שרצו להשכיחם תורתך כו' ונעשה נס ע"י פך של שמן שהי' [שהיה] מונח בחותמו של כה"ג [כהן גדול] דיקנא דכהנא רבא חסד עליון בהעלות אהרן את הנרות אהרן שושבינא דמטרוניתא

Тому вони осквернили всі олії — [олії] рівня мудрості (Хохма), що належить до святості, бо прагнули «змусити їх забути Твою Тору» тощо. І сталося диво завдяки глечичку з олією, що зберігався під печаткою Первосвященника — «бородою Первосвященника», вищою милістю (Хесед); «коли Аарон запалює світильники» — Аарон, «супровідник Цариці».

שהיא אהבה הבאה מלמעלה באתעדל"ע [באתערותא דלעילא] וממנו הדליקו כל הח' ימים שהם המחשבה וז' המדות שתהיינה מאירות באור האהבה הבאה מלמעלה בלי אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] והיא מבחי' וי"ו בתוספת וי"ו העליונה שלמעלה מעלה מן ההשתלשלות:

Це любов, що приходить згори через пробудження згори (ітарута делейла). З неї запалювали світильники впродовж усіх восьми днів, які відповідають думці та семи емоційним атрибутам (мідот), аби вони сяяли світлом любові, що приходить згори, без пробудження знизу (ітарута делетата). І це — з рівня літери вав, доданої літери вав, вищого [рівня], що лежить далеко вище від ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут).

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

Про це видання

This edition contains the Hebrew text i the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Український переклад і пояснення підготовлено для LikuteiTorah.com за допомогою ШІ (openai/gpt-6-luna-pro:batch) та звірено з єврейським текстом і Sefaria; редактором-людиною ще не перевірено. Будь ласка, важливе перевіряйте за єврейським текстом.

Ребе просив вивчати маамарим тижневої парші — «Хасидську паршу» — протягом того тижня, розподіливши навчання на сім днів (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Навіщо її вивчати та благословення Ребе: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Безкоштовний некомерційний проєкт; тут нічого не продається. Не пов'язаний із Kehot, Sefaria чи Lubavitch Library.
© likuteitorah.com

Із likuteitorah.com/uk/torah-ohr/mikeitz/13/

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок